YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
10 päivänä maaliskuuta 1998 *

Asiassa C-122/95,

Saksan liittotasavalta, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön ministerineuvos E. Röder ja saman ministeriön ylempi hallitusneuvos B. Kloke, osoite D-53107 Bonn,

kantajana,

jota tukee

Belgian kuningaskunta, asiamiehenään ulkoasiain-, ulkomaankauppa- ja kehitysyhteistyöministeriön pääneuvonantaja J. Devadder, prosessiosoite Luxemburgissa Belgian suurlähetystö, 4 rue des Girondins,

väliintulijana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudellisen yksikön johtaja R. Bandilla, oikeudellinen neuvonantaja A. Brautigam ja oikeudellisen yksikön virkamies J.-P. Hix, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston johtaja B. Eynard, 100 boulevard Konrad Adenauer,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

jota tukee

Espanjan kuningaskunta, asiamiehinään yhteisön oikeutta ja toimielimiä koskevan kansallisen koordinoinnin pääjohtaja A. Navarro González ja valtion oikeudellisen yksikön valtionasiamies R. Silva de Lapuerta, prosessiosoite Luxemburgissa Espanjan suurlähetystö, 4—6 boulevard E. Servais,

Ranskan tasavalta, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston jaostopäällikkö C. de Salins ja saman osaston ulkoasiainsihteeri G. Mignot, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö, 8 B boulevard Joseph II,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet T. Christoforou ja U. Wölker, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

väliintulijoina,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986—1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa 22 päivänä joulukuuta 1994 tehdyn neuvoston päätöksen 94/800/EY (EYVL L 336, s. 1) 1 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan siltä osin kuin neuvosto on hyväksynyt siinä banaanien puitesopimuksen tekemisen Costa Rican tasavallan, Kolumbian tasavallan, Nicaraguan tasavallan ja Venezuelan tasavallan kanssa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat C. Gulmann, M. Wathelet ja R. Schintgen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit G. F. Mancini, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch ja P. Jann,

julkisasiamies: M. B. Elmer,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten ja väliintulijoiden esittämät suulliset huomautukset 4.2.1997 pidetyssä istunnossa, jossa Saksan hallituksen asiamiehenä oli E. Röder, Belgian hallituksen asiamiehenä J. Devadder, neuvoston asiamiehinä A. Brautigam ja J.-P. Hix, Espanjan hallituksen asiamiehenä R. Silva de Lapuerta, Ranskan hallituksen asiamiehenä ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston hallinnollinen avustaja F. Pascal ja komission asiamiehinä U. Wölker, oikeudellinen neuvonantaja P. J. Kuyper ja oikeudellisen yksikön virkamies K.-D. Borchardt,

kuultuaan julkisasiamiehen 24.6.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Saksan liittotasavalta on yhteisöjen tuomioistuimeen 10.4.1995 jättämällään kanteella vaatinut EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986—1994) laadittujen sopimusten tekemisestä

Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa 22 päivänä joulukuuta 1994 tehdyn neuvoston päätöksen 94/800/EY (EYVL L 336, s. 1) 1 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan siltä osin kuin neuvosto on hyväksynyt siinä banaanien puitesopimuksen tekemisen Costa Rican tasavallan, Kolumbian tasavallan, Nicaraguan tasavallan ja Venezuelan tasavallan kanssa (jäljempänä puitesopimus).

2 Banaanialan yhteisestä markkinajärjestelystä 13 päivänä helmikuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 404/93 (EYVL L 47, s. 1) IV osastossa on säädetty kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan yhteisestä järjestelmästä, jolla korvataan aikaisemmat kansalliset järjestelmät.

3 Asetuksen N:o 404/93 18 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se oli alkuperäisessä muodossaan, säädettiin, että kolmansien maiden banaanien ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin tariffikiintiöksi vahvistetaan vuosittain 2 miljoonaa tonnia (nettopaino). Tämän tariffikiintiön rajoissa kolmansien maiden banaanien tuonnista oli perittävä tullimaksu, joka oli 100 ecua tonnilta, ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin oli tapahduttava tullitta.

4 Asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa jaetaan tariffikiintiöstä 66,5 prosenttia sellaisten toimijoiden luokalle, jotka ovat pitäneet kaupan kolmansien maiden banaaneja ja/tai muita kuin perinteisiä AKT-banaaneja, 30 prosenttia sellaisten toimijoiden luokalle, jotka ovat pitäneet kaupan yhteisön banaaneja ja/tai perinteisiä AKT-banaaneja, ja 3,5 prosenttia sellaisten yhteisöön sijoittautuneiden toimijoiden luokalle, jotka ovat alkaneet pitää kaupan vuodesta 1992 alkaen muita kuin yhteisön banaaneja ja/tai muita perinteisiä AKT-banaaneja.

5 Asetuksen N:o 404/93 20 artiklan mukaan komission tehtävänä on antaa yksityiskohtaiset säännöt IV osaston soveltamisesta.

6 Komissio on siten antanut 10.6.1993 asetuksen (ETY) N:o 1442/93 banaanien tuontia yhteisöön koskevan järjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 142, s. 6). Tässä asetuksessa toistetaan tariffikiintiön jako kolmen taloudellisten toimijoiden luokan kesken, joita nimitetään A-, B- ja C-luokiksi.

7 Kolumbian tasavalta, Costa Rican tasavalta, Guatemalan tasavalta, Nicaraguan tasavalta ja Venezuelan tasavalta pyysivät 19.2.1993 yhteisöä aloittamaan tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (jäljempänä Gatt-sopimus) XXII artiklan 1 kohdan mukaiset neuvottelut asetuksen N:o 404/93 johdosta. Koska neuvottelut eivät johtaneet tyydyttävään lopputulokseen, kyseiset Latinalaisen Amerikan valtiot käynnistivät huhtikuussa 1993 Gatt-sopimuksen XXIII artiklan 2 kohdan mukaisen riidanratkaisumenettelyn.

8 Tässä menettelyssä asetettu asiantuntijaryhmä jätti 18.1.1994 kertomuksensa, jossa se katsoi, että asetuksella N:o 404/93 käyttöön otettu tuontijärjestelmä oli yhteensoveltumaton Gatt-sopimuksen määräysten kanssa.

9 Gatt-sopimuksen sopimuspuolet eivät ole hyväksyneet tätä kertomusta.

10 Yhteisö pääsi 28. ja 29.3.1994 Kolumbian tasavallan, Costa Rican tasavallan, Nicaraguan tasavallan ja Venezuelan tasavallan kanssa sopimukseen, joka tehtiin banaanien puitesopimuksen muodossa.

11 Puitesopimus koostuu kahdesta asiakirjasta; ensimmäinen, jonka nimi on "Kolumbian, Costa Rican, Nicaraguan ja Venezuelan sekä Euroopan yhteisön välisissä yhteisön banaanien tuontijärjestelmää koskevissa neuvotteluissa saavutettu tulos" muodostaa eräänlaisen johdanto-osan varsinaiselle sopimukselle; toinen asiakirja,

jonka nimi on "Banaanien puitesopimus", sisältää Latinalaisen Amerikan valtioiden kanssa tehtyä järjestelyä koskevat tekniset määräykset.

12 Ensimmäisessä asiakirjassa määrätään seuraavaa:

"Liitteenä oleva luonnos banaaneja koskevaksi sopimukseksi on tyydyttävä tulos Uruguayn kierroksen yhteydessä banaaneista käydyistä neuvotteluista.

Sopimus on myös tulos XXVIII artiklan mukaisista neuvotteluista ja kuulemisista, joita banaanikysymyksestä käytiin EY:n ja edellä mainittujen maiden välillä.

Lisäksi sopimuksella ratkaistaan banaaneja koskeva erimielisyys, josta Gattin asiantuntijaryhmä on laatinut kertomuksen. On siis sovittu, että Kolumbia, Costa Rica, Nicaragua, Venezuela ja EY luopuvat vaatimasta edellä mainitun asiantuntijaryhmän kertomuksen hyväksymistä.

Kolumbia, Costa Rica, Nicaragua ja Venezuela ovat sopineet, etteivät ne aloita Gatt-sopimuksen mukaista riidanratkaisumenettelyä yhteisön banaanien tuontijärjestelmää vastaan liitteenä olevan sopimuksen voimassaoloaikana."

13 Varsinaisen puitesopimuksen muodostavan toisen asiakirjan 1 kohdassa vahvistetaan peruskokonaistariffikiintiöksi 2 100 000 tonnia vuodelle 1994 ja 2 200 000 tonnia vuodelle 1995 ja sitä seuraaville vuosille, jollei yhteisön laajenemisesta johtuvasta kiintiön suurentamisesta muuta johdu.

14 Puitesopimuksen 2 kohdassa vahvistetaan ne prosenttimääräiset osuudet, jotka Kolumbialle, Costa Ricalle, Nicaragualle ja Venezuelalle myönnetään tästä kiintiöstä. Nämä valtiot saavat 49,4 prosenttia kokonaiskiintiöstä samalla kun Dominikaaninen tasavalta ja muut AKT-maat saavat 90 000 tonnin kiintiön muuta kuin perinteistä tuontia varten; kiintiön loppuosa kuuluu muille kolmansille maille.

15 Puitesopimuksen 3—5 kohta koskee maakohtaisten kiintiöiden soveltamista tai muuttamista silloin, kun joku maista ei voi käyttää kiintiötään tai kun kokonaiskiintiötä suurennetaan.

16 Puitesopimuksen 6 kohdassa määrätään, että kiintiöiden hallinnoimista, mukaan lukien niiden kaikkinainen suurentaminen, ei muuteta suhteessa asetuksen N:o 404/93 säännöksiin. Tässä kohdassa määrätään lisäksi seuraavaa:

"— — toimittajamaat, joille on myönnetty erityinen kiintiö, voivat myöntää erityisiä vientitodistuksia määrälle, joka voi olla enintään 70 prosenttia niiden kiintiöstä; nämä todistukset ovat ennakkoedellytys sille, että yhteisö myöntää tuontitodistuksia banaaneille, joita 'luokkaan A' ja 'luokkaan C' kuuluvat toimijat tuovat näistä valtioista.

Komissio antaa luvan vientitodistusten myöntämiseen siten, että tuottajien ja tuojien välisten säännöllisten ja vakaiden kauppasuhteiden edistäminen olisi mahdollista, ja sillä edellytyksellä, että todistukset myönnetään ilman toimijoiden välistä syrjintää."

17 Puitesopimuksen 7 kohdassa vahvistetaan kiintiön osalta tullin suuruudeksi 75 ecua tonnilta.

18 Puitesopimuksen 8 ja 9 kohdan mukaan sovittua järjestelmää noudatetaan viimeistään 1.10.1994 alkaen ja sen noudattaminen päättyy 31.12.2002.

19 Puitesopimuksen 10 ja 11 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Tämä sopimus sisällytetään yhteisön Uruguayn kierrosta varten antamaan luetteloon.

Tällä sopimuksella ratkaistaan Kolumbian, Costa Rican, Venezuelan, Nicaraguan ja yhteisön välinen yhteisön banaanijärjestelmää koskeva erimielisyys. Tämän sopimuksen sopimuspuolet luopuvat vaatimasta Gattin asiantuntijaryhmän tästä asiasta laatiman kertomuksen hyväksymistä."

20 Puitesopimuksen 1 ja 7 kohta on otettu vuoden 1994 Gatt-sopimuksen liitteeseen LXXX, joka sisältää yhteisön tullimyönnytysluettelon. Vuoden 1994 Gatt-sopimus puolestaan on Maailman kauppajärjestön (jäljempänä WTO) perustamissopimuksen liite 1 A. Puitesopimus on toistettu liitteen LXXX eräässä liitteessä.

21 Saksan liittotasavalta esitti yhteisöjen tuomioistuimelle 25.7.1994 lausuntopyynnön puitesopimuksen yhteensoveltuvuudesta perustamissopimuksen kanssa.

22 Yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi asiassa C-280/93, Saksa vastaan neuvosto 5.10.1994 antamallaan tuomiolla (Kok. 1994, s. I-4973) Saksan liittotasavallan asetuksesta N:o 404/93 nostaman kumoamiskanteen.

23 Neuvoston 20.12.1994 pidetyn kokouksen pöytäkirjaan sisältyvässä julistuksessa, joka koski Uruguayn kierroksen sopimusten tekemisestä tehtävää päätöstä, joka oli määrä tehdä 22.12.1994, Saksan hallitus korosti, että "vaikka se on hyväksynyt neuvoston päätöksen WTO:ta koskevan sopimuksen tekemisestä yhteisön puolesta, se pitää puitesopimusta lainvastaisena", ja tämän hyväksymisen "ei voida katsoa koskevan puitesopimusta".

24 Komissio antoi 21.12.1994 asetuksen (EY) N:o 3224/94 Uruguayn kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen yhteydessä tehdyn banaanien puitesopimuksen täytäntöönpanon siirtymätoimenpiteistä (EYVL L 337, s. 72).

25 Neuvosto teki 22.12.1994 yksimielisesti riidanalaisen päätöksen, jonka 1 artiklan 1 kohdan ensimmäinen luetelmakohta on seuraava:

"1. Hyväksytään Euroopan yhteisön puolesta seuraavat monenväliset sopimukset ja säädökset siltä osin kuin ne kuuluvat yhteisön toimivaltaan:

— Maailman kauppajärjestön perustamissopimus ja sen liitteissä 1, 2 ja 3 olevat sopimukset — — ".

26 Tämä päätös julkaistiin 23.12.1994 päivätyn *Euroopan yhteisöjen virallisen lehden* numeron L 336 (s. 1) osassa "Säädökset, joita ei tarvitse julkaista". Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimiston mukaan *Euroopan yhteisöjen virallinen lehti* L 336 oli saatavilla vasta 13.2.1995 lähtien.

27 Maatalousalalla Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa tehtyjen sopimusten täytäntöönpanemiseksi tarvittavista mukautuksista ja siirtymäjärjestelyistä 22 päivänä joulukuuta 1994 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 3290/94 (EYVL L 349, s. 105) on banaaneita koskeva liite XV. Liitteessä säädetään, että asetuksen N:o 404/93 18 artiklan 1 kohtaa muutetaan siten, että vuodeksi 1994 tariffikiintiöksi vahvistetaan 2,1 miljoona tonnia ja sitä seuraaviksi vuosiksi 2,2 miljoonaa tonnia. Tämän tariffikiintiön rajoissa kolmansien maiden banaanien tuonnista on perittävä maksu, joka on 75 ecua tonnilta.

28 Neuvoston asetuksen (ETY) N:o 404/93 täydentävistä yksityiskohtaisista säännöistä yhteisön alueelle tuotavien banaanien tariffikiintiöjärjestelmästä ja asetuksen (ETY) N:o 1442/93 muuttamisesta 1 päivänä maaliskuuta 1995 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 478/95 (EYVL L 49, s. 13) on tarkoitus säätää puitesopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarpeellisista toimenpiteistä siirtymäkautta kestävämmältä pohjalta.

29 Yhteisöjen tuomioistuin on 13 päivänä joulukuuta 1995 antamassaan lausunnossa 3/94 (Kok. 1995, s. I-4577) todennut, että lausunnon antaminen Saksan liittotasavallan lausuntopyynnöstä raukeaa, koska lausuntopyyntö oli menettänyt tarkoituksensa siitä syystä, että Uruguayn kierroksen monenkeskisten neuvottelujen sopimuksiin sisällytetty puitesopimus oli tehty yhtä aikaa näiden sopimusten kanssa sen jälkeen kun lausuntopyyntö oli esitetty yhteisöjen tuomioistuimelle.

Kanteen tutkittavaksi ottaminen

30 Neuvosto esittää kanteen tutkittavaksi ottamista vastaan useita väitteitä, jotka koskevat ensinnäkin sitä, että kanne on nostettu liian myöhään, ja toisaalta sitä, että jo hyväksytty puitesopimus sitoo yhteisöä ja jäsenvaltioita ja että puitesopimus on osa WTO:n perustamissopimuksen kokonaisuutta.

31 Neuvosto esittää ensinnäkin Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan ja komission tukemana, että kanne on jätettävä tutkimatta, koska sitä ei ole nostettu perustamissopimuksen 173 artiklan viidennen kohdan mukaisessa kahden kuukauden määräajassa, joka alkoi siitä, kun kantaja sai tiedon kanteen kohteena olevasta säädöksestä, eli tässä tapauksessa 22.12.1994, jolloin neuvoston riidanalainen päätös tehtiin.

32 Neuvosto esittää prosessiväitteensä tueksi, että päivää, jona säädös julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*, tai lehden todellista ilmestymispäivää, jos — kuten tässä tapauksessa — julkaisupäivä ei ole sama kuin päivä, jona *Euroopan yhteisöjen virallinen lehti* oli tosiasiallisesti saatavilla, voidaan pitää kanteen nostamista koskevan määräajan alkamispäivänä ainoastaan sellaisten säädösten osalta, jotka on julkaistava, ja ettei riidanalainen päätös ole tällainen säädös.

33 Saksan liittotasavalta väittää, että perustamissopimuksen 173 artiklan viidennen kohdan sanamuodosta seuraa, että päivää, jona kantaja sai tiedon säädöksestä, voidaan pitää ratkaisevana ainoastaan silloin, kun säädöstä ei ole julkaistu tai annettu tiedoksi, ja että sillä seikalla, että riidanalainen päätös ei ole säädös, joka on julkaistava, ei ole tältä osin merkitystä.

34 Perustamissopimuksen 173 artiklan viidennessä kohdassa määrätään, että tässä artiklassa tarkoitettu kanne on pantava vireille kahden kuukauden kuluessa säädöksen julkaisemisesta tai siitä kun se on annettu kantajalle tiedoksi, taikka jollei säädöstä ole julkaistu tai annettu tiedoksi, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kantaja on saanut siitä tiedon.

35 Määräyksen sanamuodosta ilmenee, että päivä, jona säädöksestä saadaan tieto, on kanteen nostoa koskevan määräajan alkamispäivän perusteena toissijainen säädöksen julkaisemispäivään tai sen tiedoksiantamispäivään verrattuna.

36 Vakiintuneen käytännön mukaan Euroopan yhteisöä sitovien kansainvälisten sopimusten tekemistä koskevat neuvoston säädökset julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.*

37 Kantaja on voinut siten perustellusti olettaa, että päätös, jolla Euroopan yhteisön puolesta hyväksytään muun muassa WTO:n perustamissopimus ja sen liitteissä olevat sopimukset, joihin vuoden 1994 Gatt-sopimus kuuluu, julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.*

38 Päätös todellakin julkaistiin vajaan kahden kuukauden kuluttua siitä, kun neuvosto teki sen, ja *Euroopan yhteisöjen virallinen lehti*, jossa päätös julkaistaan, oli saatavilla 13.2.1995 alkaen.

39 Näin ollen on katsottava, että tässä tapauksessa kanteen nostoa koskeva määräaika on alkanut kulua julkaisemispäivästä.

40 Koska Saksan liittotasavalta on nostanut tämän kanteen kahden kuukauden määräajassa *Euroopan yhteisöjen virallisen lehden*, jossa riidanalainen päätös julkaistaan, tosiasiallisesta ilmestymisestä, ensimmäinen prosessiväite, jonka mukaan kanne on nostettu liian myöhään, on hylättävä.

41 Neuvosto esittää toiseksi, että jäsenvaltio ei voi siten, että se nostaa kumoamiskanteen säädöksestä, jolla tehdään sopimus yhteisön puolesta, riitauttaa kansainvälistä sopimusta, johon yhteisö ei ole tehnyt varaumia ja joka sitoo toimielimiä ja jäsenvaltioita sekä yhteisön oikeuden että kansainvälisen oikeuden mukaan.

42 Tältä osin on riittävää todeta, että osoittaakseen sen olevan perusteltua, että lausunnon antaminen perustamissopimuksen 228 artiklan 6 kohdan nojalla esitetystä lausuntopyynnöstä raukeaa, kun sopimus, jota tämä lausuntopyyntö koskee, on jo tehty, yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitun lausunnon 3/94 22 kohdassa nimenomaisesti todennut, että lausuntopyynnön esittäneellä jäsenvaltiolla tai yhteisön toimielimellä on joka tapauksessa käytössään sekä kumoamiskanne sopimuksen tekemistä koskevaa neuvoston päätöstä vastaan että mahdollisuus hakea tässä yhteydessä välitoimien määräämistä välitoimihakemuksella.

43 Neuvosto esittää kolmanneksi, että puitesopimus on ainoastaan osa kaikkien Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa tehtyjen sopimusten kokonaisuutta ja että sen erillistä kumoamista ei voida siten vaatia asettamatta tässä yhteydessä neuvoteltujen vastavuoroisten myönnytysten ja sitoumusten haurasta tasapainoa kyseenalaiseksi. Neuvosto vetoaa väitteensä tueksi yhdistetyissä asioissa 31/86 ja 35/86, LAISA ja CPC España vastaan neuvosto, 28.4.1988 annettuun tuomioon (Kok. 1988, s. 2285), jossa yhteisöjen tuomioistuin sen mukaan totesi, että Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehdyn asiakirjan (EYVL 1985, L 302, s. 23) tiettyjen määräysten riitauttaminen ei ole sallittua, koska ne ovat osa sitä laajempaa kokonaisuutta, jolla vahvistetaan liittymisneuvottelujen tulokset.

44 Tältä osin on ensiksi korostettava, että yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa LAISA ja CPC España vastaan neuvosto antamansa tuomion 18 kohdassa jättänyt kumoamiskanteen tutkimatta sillä perusteella, että kanteen kohteena olevat määräykset ovat erottamaton osa liittymisasiakirjaa, joten ne eivät ole perustamissopimuksen 173 artiklassa tarkoitettuja neuvoston säädöksiä.

45 Lisäksi on todettava, että tässä tapauksessa neuvosto ei ole esittänyt mitään erityistä näyttöä siitä, että jos riidanalainen päätös kumotaan ainoastaan siltä osin kuin se koskee puitesopimuksen tekemistä, Uruguayn kierroksen neuvotteluissa neuvotellut muut vastavuoroiset myönnytykset ja sitoumukset menettävät merkityksensä.

46 Samoin on tärkeää todeta, että kun asetuksella N:o 3290/94 pantiin sisäisesti täytäntöön maatalouden alalla Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa laadittuja sopimuksia, tämä täytäntöönpano tapahtui mukautuksilla, jotka tehtiin erillään yhteisön yhteisiä maatalouden markkinajärjestelyjä koskevista eri asetuksista. Tällaisissa olosuhteissa riidanalaisen päätöksen mahdollinen kumoaminen siltä osin kuin se koskee puitesopimuksen tekemistä, ei vaikuta muilla kuin banaanialalla tehtyihin mukautuksiin.

47 Koska neuvoston esittämiä prosessiväitteitä ei voida siten hyväksyä, kanne otetaan tutkittavaksi.

Pääasia

48 Saksan liittotasavalta esittää Belgian kuningaskunnan tukemana, että puitesopimuksella käyttöön otettu järjestelmä loukkaa A- ja C-luokkiin kuuluvien toimijoiden perusoikeuksia eli ammatinharjoittamisen vapautta ja omaisuudensuojaa ja syrjii niitä suhteessa B-luokkaan kuuluviin toimijoihin. Lisäksi tämä sopimus on luottamuksensuojan periaatteen ja suhteellisuusperiaatteen vastainen.

49 Kantaja esittää näiden kanneperusteiden tueksi, että sillä, miten kansalliset kiintiöt jaetaan sopimuksen sopimuspuolena oleville kolmansille maille, rajoitetaan A- ja C-luokkiin kuuluvien toimijoiden mahdollisuuksia tuoda muista kolmansista maista peräisin olevia banaaneja. Tämä jako saattaa lisäksi aiheuttaa sen, että nämä tuottajat menettävät tuotteiden alkuperämaahan perustuvien tavaramerkkien arvon, ja pakottaa toimijat monipuolistamaan hankintalähteitään, mikä aiheuttaa runsaasti kustannuksia.

50 Saksan liittotasavalta korostaa lisäksi, että vientitodistusjärjestelmässä on suoritettava maksuja lupia myöntäville maille, mistä syystä näistä maista peräisin olevien banaaneiden tuonti tulee kalliimmaksi. Tällaisissa olosuhteissa sillä, että vientitodistusjärjestelmää sovelletaan ainoastaan A- ja C-luokkiin kuuluviin toimijoihin, näitä toimijoita syrjitään suhteessa B-luokkaan kuuluviin toimijoihin, jotka ovat jo etuoikeutetussa asemassa siksi, että asetuksessa N:o 404/93 käyttöön otettua jakotapaa sovelletaan puitesopimuksessa tarkoitettuun tariffikiintiön korottamiseen. Kantajan mukaan tätä syrjintää ei voida perustella yhteisön edulla saada loppumaan ne toimenpiteet, joihin kyseiset kolmannet maat ovat ryhtyneet yhteisön tuontijärjestelmän riitauttamiseksi Gattin toimielimissä.

51 Neuvosto kiistää Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan ja komission tukemana, että puitesopimus olisi kantajan kanneperusteen tueksi esiin tuomien yhteisön perusperiaatteiden vastainen. Neuvoston mukaan kansallisten kiintiöiden käyttöön ottamisella ja vientitodistusjärjestelmällä ei huononneta A- ja C-luokkaan kuuluvien toimijoiden kilpailuasemaa. Tältä osin se lausuu, että puitesopimuksessa sovittu tariffikiintiön korottaminen ja tullien alentaminen lisäävät kolmansien maiden banaaneiden saatavuutta ja kaikkien luokkien toimijoiden välisiä kilpailumahdollisuuksia.

52 Neuvosto ja sen vaatimuksia tukevat väliintulijat lisäävät, että se, että B-luokkaan kuuluvat toimijat on vapautettu velvollisuudesta hankkia kalliita vientitodistuksia, on objektiivisesti perusteltua sen vuoksi, että näiden toimijoiden ja A- ja C-luokkiin kuuluvien toimijoiden välille on tarpeen palauttaa kilpailutasapaino, mihin asetuksella N:o 404/93 pyritään. Ne esittävät tältä osin, että yhteisöjen tuomioistuin on todennut edellä mainitussa asiassa Saksa vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa, että tietyt B-luokkaan kuuluville toimijoille annetut edut ovat lainmukaisia siksi, että on tarve aikaansaada tällainen tasapaino. Tariffikiintiön korottaminen ja tullien alentaminen, joista on sovittu puitesopimuksessa, vaikuttavat niiden mukaan kuitenkin siten, että tämä tasapaino horjuu B-luokkaan kuuluvien taloudellisten toimijoiden vahingoksi.

53 Sen arvioimiseksi, onko tämä kanne hyväksyttävä, on tutkittava ensiksi yleisen syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista koskeva kanneperuste, jonka jälkeen on tutkittava omaisuudensuojan loukkaamista, ammatinharjoittamisen vapauden loukkaamista, luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamista koskevat kanneperusteet.

Yleisen syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista koskeva kanneperuste

54 Sen arvioimiseksi, onko yleisen syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista koskeva kanneperuste hyväksyttävä, on tehtävä ero kansallisten kiintiöiden käyttöönoton ja sen välillä, että B-luokkaan kuuluvat toimijat on vapautettu vientitodistusjärjestelmästä.

55 Ensimmäisen seikan osalta on korostettava, että yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Saksa vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa katsonut olevan lainmukaista, että kolmansien maiden banaanien tuonnin ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin osalta otetaan käyttöön kokonaistariffikiintiö, vaikka tällaista kiintiötä ei oteta käyttöön muista AKT-maista, joihin sovelletaan Lomén sopimuksen nojalla etuuskohtelua, peräisin olevan perinteisen tuonnin osalta.

56 Samoin on todettava, että yhteisön oikeudessa ei ole olemassa yleistä periaatetta, joka velvoittaisi yhteisön ulkosuhteissaan kohtelemaan eri kolmansia maita yhdenvertaisesti. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on asiassa 52/81, Faust vastaan komissio, 28.10.1982 antamassaan tuomiossa (Kok. 1982, s. 3745, 25 kohta) todennut, jos kolmansien maiden erilainen kohtelu ei ole yhteisön oikeuden vastaista, yhteisön oikeuden vastaisena ei voida pitää myöskään sellaista yhteisön taloudellisten toimijoiden erilaista kohtelua, joka ainoastaan seuraa automaattisesti sellaisten kolmansien maiden erilaisesta kohtelusta, joiden kanssa näillä toimijoilla on liikesuhteita.

57 On kuitenkin todettava, että tuontimahdollisuuksien rajoittaminen, joka saattaa aiheutua A- ja C-luokkiin kuuluville taloudellisille toimijoille kansallisten kiintiöiden käyttöönotosta, on automaattinen seuraus siitä, että kolmansia maita kohdellaan eri tavoin sen mukaan, ovatko ne puitesopimuksen sopimuspuolia vai eivät, ja sen mukaan, kuinka suuri kiintiö niille on annettu tässä sopimuksessa.

58 Näin ollen yleisen syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista koskeva kanneperuste on hylättävä perusteettomana siltä osin kuin se koskee kansallisten kiintiöiden käyttöönottoa.

59 Sen erilaisen kohtelun osalta, joka muodostuu siitä, että B-luokkaan kuuluvat toimijat on vapautettu vientitodistusjärjestelmästä, on todettava heti aluksi, että se ei seuraa automaattisesti siitä, että tiettyjä kolmansia maita kohdellaan eri tavalla kuin toisia kolmansia maita.

60 Erilainen kohtelu ei nimittäin johdu siitä, että vientitodistusjärjestelmää, sellaisena kuin siitä on määrätty puitesopimuksessa, sovelletaan tietyistä kolmansista maista peräisiin olevaan tuontiin riippumatta siitä, ovatko ne puitesopimuksen sopimuspuolia, vaan se johtuu siitä, että jotkut niistä yhteisön toimijoista, joilla on liikesuhteita sellaisten kolmansien maiden kanssa, joista tapahtuvaan tuontiin sovelletaan vientitodistusjärjestelmää, ovat velvollisia hankkimaan vientitodistuksia, kun taas jotkut toimijat on vapautettu tällaisesta velvollisuudesta.

61 Seuraavaksi on tärkeää korostaa, että se, että A- ja C-luokkiin kuuluvia toimijoita kohdellaan eri tavalla kuin B-luokkaan kuuluvia toimijoita, on selvää, koska — kuten kantaja on väittänyt ja neuvosto on nimenomaisesti myöntänyt — vientitodistusjärjestelmään kuuluminen tarkoittaa A- ja C-luokkiin kuuluvien toimijoiden osalta, että kyseisistä kolmansista maista peräisin olevien banaanien hankintahinta on noin 33 prosenttia korkeampi kuin B-luokkaan kuuluvien toimijoiden maksama hinta.

62 On siis tutkittava, onko tämä erilainen kohtelu ristiriidassa perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa olevan kiellon kanssa, joka on ainoastaan erityinen ilmaus yhteisön oikeuden perusperiaatteisiin kuuluvasta yleisestä yhdenvertaisuusperiaatteesta (ks. erityisesti yhdistetyt asiat 117/76 ja 16/77, Ruckdeschel ja Ströh, tuomio 19.10.1977, Kok. 1977, s. 1753, 7 kohta; yhdistetyt asiat 124/76 ja 20/77, Moulins et Huileries de Pont-à-Mousson ja Providence agricole de la Champagne, tuomio 19.10.1977, Kok. 1977, s. 1795, 16 kohta; asia 125/77, Koninklijke Scholten-Honig ja De Bijenkorf, tuomio 25.10.1978, Kok. 1978, s. 1991, 26 kohta ja yhdistetyt asiat 103/77 ja 145/77, Royal Scholten-Honig ja Tunnel Refineries, tuomio 25.10.1978, Kok. 1978, s. 2037, 26 kohta), vai voidaanko se perustella objektiivisesti tarpeella palauttaa näiden toimijaluokkien välinen kilpailutasapaino, kuten neuvosto ja komissio väittävät.

63 Tältä osin on tähdennettävä, että yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Saksa vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa katsonut, että banaanialan yhteinen markkinajärjestely, sellaisena kuin se on otettu käyttöön asetuksella N:o 404/93, ja erityisesti sen tariffikiintiön jakoa koskeva järjestelmä sisältävät tiettyjä rajoituksia tai toimijoiden erilaista kohtelua A- ja C-luokkiin kuuluvien toimijoiden vahingoksi siten, että näiden mahdollisuuksia tuoda banaaneja kolmansista maista rajoitetaan, samalla kun B-luokkaan kuuluville toimijoille, jotka olivat joutuneet kyseiseen ajankohtaan asti pitämään kaupan pääasiassa yhteisön banaaneja ja AKT-banaaneja, annetaan mahdollisuus tuoda tietty määrä kolmansien maiden banaaneja.

64 Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että tällainen erilainen kohtelu ei ole yleisen syrjintäkiellon periaatteen vastaista, koska se kuuluu erottamattomasti aiemmin jakautuneiden markkinoiden yhdentämistavoitteeseen, kun otetaan huomioon, että kyseisten taloudellisten toimijoiden luokkien olosuhteet olivat erilaiset ennen yhteisen markkinajärjestelyn käyttöönottoa, ja että yhteisen markkinajärjestelyn päämäärä, joka on yhteisön tuotannon ja perinteisen AKT-valtioiden tuotannon myynnin takaaminen, edellyttää tietyn tasapainon saavuttamista kyseisten toimijaluokkien välillä (tuomion 74 kohta).

65 Kun asetuksella N:o 404/93 näin aikaansaatu tasapaino on horjunut siksi, että yhtä tai useampaa muuttujaa, jotka edistävät sen toteutumista, kuten tariffikiintiön taso tai tuontiin sovellettavan tullin määrä, on muutettu — olkoonkin banaanialan yhteiseen markkinajärjestelyyn liittymättömistä syistä — sen palauttaminen voi osoittautua välttämättömäksi. On kuitenkin selvitettävä, voitiinko tasapainon palauttamisessa tässä tapauksessa pätevästi käyttää A- ja C-luokkiin kuuluvien toimijoiden vahingoksi sellaista toimenpidettä kuten B-luokkaan kuuluvien toimijoiden vapauttaminen vientitodistusjärjestelmästä.

66 Tältä osin on todettava, että tariffikiintiön jakoa koskevaa järjestelmää, sellaisena kuin se on otettu käyttöön asetuksella N:o 404/93, jossa 30 prosenttia kiintiöstä varataan B-luokkaan kuuluville toimijoille, sovelletaan myös kyseisen kiintiön korottamiseen, josta on sovittu puitesopimuksessa.

67 Tästä seuraa, että B-luokkaan kuuluvat toimijat hyötyvät samalla tavoin kuin A- ja C-kiintiöön kuuluvat toimijat siitä kiintiön korottamisesta ja samaan aikaan toteutettavasta tullin alentamisesta, mistä eri luokkiin kuuluvien toimijoiden välisen tasapainon horjuminen johtuu neuvoston ja komission mukaan. Toisaalta asetuksella N:o 404/93 käyttöön otetusta banaanien tuontijärjestelmästä johtuvat rajoitukset ja erilainen kohtelu A- ja C-luokkiin kuuluvien toimijoiden vahingoksi koskevat myös sitä kiintiön osaa, joka vastaa tätä korotusta.

68 Tällaisissa olosuhteissa on katsottava, että osoittaakseen tässä tapauksessa käytetyn kaltaisen toimenpiteen käytön perustelluksi neuvoston olisi pitänyt näyttää, että myös B-luokkaan kuuluvia toimijoita hyödyttäneen tariffikiintiön korottamisen ja samanaikaisesti toteutetun tullin alentamisen horjuttamaa tasapainoa ei ole voitu palauttaa ennalleen muutoin kuin siten, että B-luokkaan kuuluville toimijoille myönnettiin merkittävä etu, ja siis siten, että toisiin luokkiin kuuluvia toimijoita, joihin on jo tariffikiintiötä ja sitä koskevaa jakojärjestelmää käyttöön otettaessa kohdistunut samanlaisia rajoituksia ja erilaista kohtelua, kohdeltiin uudelleen eri tavalla.

69 On kuitenkin todettava, että esittäessään, että tämä tasapaino horjuu, ja tyytyessään ainoastaan väittämään, että se, että B-luokkaan kuuluvat toimijat on vapautettu vientitodistusjärjestelmästä, on perusteltua siksi, että tämän tasapainon palauttaminen on tarpeen, neuvosto ei ole näyttänyt tätä toteen.

70 On myös todettava neuvoston nimenomaisesti myöntäneen, että sen ohella, että vientitodistusjärjestelmän käyttöönotolla pyritään palauttamaan tasapaino yhteisön eri toimijaluokkien välille, sillä pyritään antamaan taloudellista tukea puitesopimuksen sopimuspuolina oleville kolmansille maille ja korvaamaan siten niitä rajoituksia, joita asetuksessa N:o 404/93 on asetettu näistä maista peräisin olevien banaanien kaupan pitämiselle yhteisön banaanien ja AKT-maiden banaanien eduksi.

71 On kuitenkin tärkeää korostaa, että neuvosto ei ole esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle riittävää näyttöä selvittääkseen, että tariffikiintiön korottaminen ja sen jako kansallisiin kiintiöihin sekä samanaikaisesti toteutettu tullin alentaminen eivät riittäneet korvaamaan niitä rajoituksia, joita asetuksessa N:o 404/93 oli asetettu puitesopimuksen sopimuspuolena olevista kolmansista maista peräisin olevien banaanien kaupan pitämiselle, ja että tämä päämäärä täytyi siten toteuttaa asettamalla taloudellinen rasitus ainoastaan osalle näistä maista tuontia harjoittavista toimijoista.

72 Näin ollen on katsottava, että yleisen syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista koskeva kanneperuste on hyväksyttävä siltä osin kuin se koskee B-luokkaan kuuluvien toimijoiden vapauttamista puitesopimuksessa määrätystä vientitodistusjärjestelmästä.

73 Näin ollen sitä, onko muut kanneperusteet hyväksyttävä, on tutkittava ainoastaan siltä osin kuin ne koskevat kansallisten kiintiöiden käyttöönottoa.

Omaisuudensuojan loukkaamista, ammatinharjoittamisen vapauden loukkaamista, luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamista koskevat kanneperusteet

74 On todettava, että kantaja oli jo esittänyt omaisuudensuojan loukkaamista, ammatinharjoittamisen vapauden loukkaamista, luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamista koskevat kanneperusteet edellä mainitussa asiassa Saksa vastaan neuvosto vastustaakseen neuvoston asetuksen N:o 404/93 IV osastossa käyttöön otettua kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan järjestelmää ja varsinkin tariffikiintiön avaamista kolmansien maiden banaanien tuontia ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuontia varten sekä niitä yksityiskohtaisia sääntöjä, jotka koskevat tämän kiintiön jakoa A-, B- ja C-luokkiin kuuluvien yhteisön toimijoiden välillä.

75 Kantaja oli esittänyt siten, että A-luokkaan kuuluvien toimijoiden tämän johdosta kärsimä markkinaosuuksien menetys loukkaa näiden omaisuudensuojaa ja ammatinharjoittamisen vapautta samoin kuin näiden saavutettuja oikeuksia. Kantaja katsoi myös, että kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan järjestelmä on ristiriidassa suhteellisuusperiaatteen kanssa siltä osin, että tavoitellut päämäärät olisi voitu saavuttaa toimenpitein, jotka olisivat vaikuttaneet vähemmän kilpailuun ja tiettyjen taloudellisten toimijoiden luokkien etuihin.

76 Edellä mainitussa asiassa Saksa vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin ei kuitenkaan hyväksynyt yhtäkään näistä kanneperusteista.

77 Yhteisöjen tuomioistuin totesi näiden perusteluiden osalta erityisesti, että yksikään taloudellinen toimija ei voi vaatia omaisuudensuojaa markkinaosuudelle, joka sillä oli ennen kyseisen järjestelyn käyttöönottoa (79 kohta), eikä vedota saavutettuun oikeuteen tai perusteltuun luottamukseen siihen, että ennen järjestelyn käyttöönottoa vallinneet olosuhteet säilyvät (80 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin katsoi myös, että taloudellisille toimijoille asetetut, tariffikiintiön avaamiseen ja sen jakoa koskevaan menettelyyn sisältyvät rajoitukset, jotka koskevat mahdollisuuksia tuoda

kolmansien maiden banaaneja, kuuluvat erottamattomana osana yhteisön yleisen edun mukaiseen päämäärään, johon banaanialan yhteisen markkinajärjestelyn käyttöön ottamisella pyritään, ja niillä ei siten aiheettomasti loukata kolmansien maiden banaaneja perinteisesti kaupan pitävien toimijoiden ammatinharjoittamisen vapautta (82 ja 87 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin katsoi vielä, että riidanalaisilla toimenpiteillä ei loukattu suhteellisuusperiaatetta, koska ei ollut näytetty, että toimenpiteet olisivat olleet ilmeisen epätarkoituksenmukaisia asetettujen päämäärien saavuttamiseksi (94 ja 95 kohta).

78 Omaisuudensuojan, ammatinharjoittamisen vapauden ja luottamuksensuojan osalta lausuttu pätee myös tässä tapauksessa siltä osin kuin on kyse tariffikiintiön jaosta kansallisiin kiintiöihin.

79 Suhteellisuusperiaatteen osalta on todettava, että kantaja ei ole näyttänyt, miten kokonaiskiintiön jako tietyille kolmansille maille annettaviin kansallisiin kiintiöihin olisi — päinvastoin kuin yhteisöjen tuomioistuin on päättänyt itse kolmansien maiden osalta käyttöön otetun kokonaistariffikiintiön osalta — ilmeisen epätarkoituksenmukaista asetettujen päämäärien saavuttamiseksi, joita ovat yhteisön tuotannon ja perinteisen AKT-banaanien tuotannon myynti ja aiemmin jakautuneiden kansallisten markkinoiden yhdentäminen.

80 Lisäksi on todettava, että sikäli kuin näillä eri kanneperusteilla pyritään tähdentämään, että kansallisten kiintiöiden käyttöönotto vaikuttaa eri tavalla A- ja C-luokkiin kuuluviin taloudellisiin toimijoihin kuin B-luokkaan kuuluviin toimijoihin, kanneperusteet sekoittuvat yleisen syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista koskevaan kanneperusteeseen.

81 Näin ollen omaisuudensuojan loukkaamista, ammatinharjoittamisen vapauden loukkaamista, perustellun luottamuksen loukkaamista ja suhteellisuusperiaatteen noudattamatta jättämistä koskevat kanneperusteet on tässä tapauksessa myös hylättävä perusteettomina.

82 Edellä olevasta seuraa, että riidanalaisen päätöksen 1 artiklan 1 kohdan ensimmäinen luetelmakohta kumotaan siltä osin kuin neuvosto on hyväksynyt siinä puitesopimuksen ja puitesopimuksessa on vapautettu B-luokkaan kuuluvat toimijat puitesopimuksessa määrätystä vientitodistusjärjestelmästä, ja kanne hylätään muilta osin.

Oikeudenkäyntikulut

83 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Työjärjestyksen 69 artiklan 3 kohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi kuitenkin silloin, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi tai jos siihen on muutoin erityisiä syitä, määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan. Koska kumpikin asianosainen on hävinnyt yhden vaatimuksen, ne vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltiot ja toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986—1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa 22 päivänä joulukuuta 1994 tehdyn neuvoston päätöksen 94/800/EY 1 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohta

kumotaan siltä osin kuin neuvosto on hyväksynyt siinä banaanien puitesopimuksen tekemisen Euroopan yhteisön sekä Costa Rican tasavallan, Kolumbian tasavallan, Nicaraguan tasavallan ja Venezuelan tasavallan välillä ja puitesopimuksessa on vapautettu B-luokkaan kuuluvat toimijat puitesopimuksessa määrätystä vientitodistusjärjestelmästä.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Kaikki asianosaiset, väliintulijat mukaan lukien, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Rodríguez Iglesias Gulmann Wathelet Schintgen

Mancini Kapteyn Murray Edward

Puissochet Hirsch Jann

Julistettiin Luxemburgissa 10 päivänä maaliskuuta 1998.

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias

kirjaaja presidentti